

Tranan och Vårfrudagen.

1764

Sigrid Jonsson
Nysjöby socken
Småland 1870.

Samtida

Läsom inledning till min berättelse kan jag ju tala om, när Tranedagen eller Vårfrudagsaftonen firas i mitt hem som heter Håsslekult och ligger i Nysjöby socken.

Denna dag firas den 4 mars

På den dagen när tranan skall komma, måste en göra allting riktigt pyntat och fint, och koka mycke goda risgrynsgröt med många och stora russin i, samt äta fort och gå och lägga sig med detsamma, för annars kommer tran och gör i sängen för en. Hon kommer då vanligtvis genom skorstenen hos man, och dom säger att när hon kommer så skriker hon alltid: "Tri trä i spisson?" Detsamma upprepar hon tre gånger. Innan hon förs flyga ut spisson så måste hon nog se efter om alla har kommit i sängen. Har dom ej det så flyger hon till de brömsarna och utbrår den nyss omtalade verksamheten. Jag minns särskilt sen jag var liten hur dom skrämdes mig för tranan liksom det hade varit en förfärlig fågel. De sade "Om du inte går och lägger dig innan skymningen inbröt så har du tranan i din säng när du kommer dit." Jag blev ju när turigtvis så rädd när dom sade detta, så jag skyndade mej att äta så mycke gröt jag orkade och kunde ändå lite mera, och sprang i sängen så fort jag kunde. Hur det var ändå så var jag nog inte där innan skymning inbröt och den fula tranan hade varit där. När jag då kom dit och skulle lägga mig så tyckte jag att det

2
var precis som synalar som sutto med udden upp, och jag g
upp och skrek som om jag varit lite lustig av mej, men till
sist fattade jag mod och gick in och undersökte min säng wa
det kunde vara för stickely. och till både min och andras
stora förvåning fann jag då en stor enrisgren som låg där o
reste borst. När mina systkon fick se detta, så sade de, att de
var nog bäst de tillade efter i sina sängar, och då hade t
man varit även där och lagt dit enris, men hon hade skär
dem var sitt medbrä också, för hon drodde nog, att slom
och då var det nog bäst, att hon bar in lite ved åt dom
så dom fick elda en brasa med "tri trä" som hon alltid
her när hon kommer genom skorstenen. En annan idé
som vi har för oss på "kranedagen" här inom våra orter
är denna, att vi bruka hänga ut våra skumpor och har
i någon liten buske, för att kranan skall komma me
något gott däruti. Jag var minnsann inte bland de
sista som hängde ut skumporna. Då brukade vi få ä
både målade och omålade, kringlor, pengar, karameller,
äpplen, apelsiner och mycket annat smält och gott. Men
sist var det en liten luring gosse som de hade lutat om för
att kranan skulle komma, så han var ju tvungen till
att sätta ut sin mössa sade de till honom. Han lydde
naturligtvis deras befallning och satte ut sin lilla m
sa i en icke långt från stugan värande cyrenhäck, och snusp
han in och stängde dörren och såg till den att de skulle stå
spjället i skorstenens så att inte kranan skulle få komma in
i någon säng, utan gå direkt i hans mössa. Sedan åt han en
gröt med russini och gick och lade sig och tänkte på vad han
skulle finna i mössan på morron när han vaknade. Men in
han hade minnat såde han att han hörde kransens skrika. På
morron när han sedan vaknade, så hade han fått både peng
och guller utav kranan. Tyvärr har jag varit med om att va
krana, det var riktigt intressant när min systkon och jag fo

1764

3

buskarna och smokade efter mossorna och strumparna däri
vi kunde nedlägga våra kansaker. Betydelsen med brandage
och dess påhittningar är att hos de barn, som ännu ej förest
vad det är för tranor som skänker alla möjliga sorters gär
väcka liv och intresse samt efterlångtande och glädje efter
Fransdagen eller Vårfrudagsaftonen.

"O, må alla små
riktig glädje få.
Utan tranan och alla hennes ting
det önskar jag dem så innerligt!

I skrivande stund:

Sigrid Jonsson

Hesslehult

Rockneby